

Esitys kotikuntaansa vaihtaneiden potilaiden kriminaalipsykiatrisen hoidon kustannusten kompensoimisesta Pohjanmaan ja Pohjois-Savon hyvinvointialueille

Aluehallitus 16.09.2024 § 175

4991/00.04/2024

Valmistelija Penttinen Erkki
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 359 2922, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hyvinvointialueiden perustamiseen liittyvään lainsäädäntöuudistukseen liittyen Niuvan ja Vanhan Vaasan sairaaloissa olevien, kotikuntaansa vaihtaneiden potilaiden hoidon kustannukset siirtyvät heti kotikuntavaihdoksen jälkeen Pohjois-Savon tai Pohjanmaan hyvinvointialueille. Tämän lainsäädännössä tehdyn muutoksen seurauksena Pohjois-Savon ja Pohjanmaan hyvinvointialueille kohdistuu merkittävä määrä koko valtakunnan väestöstä aiheutuvista kriminaalipsykiatrisen hoidon kustannuksista, jota hyvinvointialueiden sairastavuusindeksi ei kompensoi. Edellä mainittu psykiatrinen potilasryhmä jää kriminaalipsykiatrisen sairaalan hoitojakson jälkeen Pohjois-Savon ja Pohjanmaan hyvinvointialueiden hoitovastuulle, usein vuosiksi tai jopa loppuelämäksi. Tästä seuraa pitkäaikaisten kustannusvaikutusten lisäksi psykiatrisen osastohoidon ylikuormittuminen Pohjois-Savon ja Pohjanmaan hyvinvointialueilla..

Rahoitusmallia on välttämätöntä muuttaa oikeudenmukaisemmaksi siten, että Niuvassa ja Vanhan Vaasan sairaalassa hoidettavien potilaiden aiheuttamat välittömät ja pitkäaikaiset psykiatrisen hoidon kustannukset jakautuvat tasaisesti kaikille hyvinvointialueille.

Pohjanmaan hyvinvointialueelle kotikuntaansa vaihtaneista potilaista on aiheutunut mittavat kustannukset. Vuonna 2022 kotikuntansa vaihtaneiden aiheuttama hoitolaskujen loppusumma oli noin 800 000 e, vuonna 2023 noin 950 000 e, ja alkuvuoden (tammi-huhtikuu) 2024 aikana jo noin 300 000 euroa. Vastaavat kustannukset hoitojakson alussa Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntien omista potilaista olivat 1,4 – 1,7 miljoonaa euroa (2022-23), ja alkuvuonna (tammi-huhtikuu) 2024 noin 600 tuhatta euroa.

Kuntien ollessa rahoitusvastuussa, pystyttiin laskuttamaan potilaan kotikuntaa näiden kotikunnan vaihtajien osalta. Hyvinvointilainsäädännön myötä tämä ei ole enää mahdollista. Kun kotikunnan vaihto tapahtuu, hoidon maksuvastuu siirtyy uudelle hyvinvointialueelle. Niuvassa tai Vanhassa Vaasassa hoidossa olleen potilaan hoito ei yleensä pääty kriminaalilainsäädännön mukaisen hoitoon (joka sekin on yleensä huomattavan pitkä), vaan nämä potilaat tarvitsevat jatkossa muuta psykiatrista osastohoitoa ja vaativaa avopsykiatrista hoitoa. Kotikunnan vaihtajien aiheuttama kustannuserä on poissa Pohjanmaan (ja Pohjois-Pohjanmaan) hyvinvointialueiden muusta terveydenhuollosta. Pohjois-Savon ja Pohjanmaan hyvinvointialueet ovat siten eriarvoissa asemassa, kun hyvinvointialueiden rahoituspohja ei huomioi tätä merkittävää lainsäädäntömuutoksen aiheuttamaa rahoituksen ongelmaa.

Pohjois-Savon ja Pohjanmaan hyvinvointialueiden johtajat esittävät, että Sosiaali- ja terveysministeriö ryhtyy toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että kotikunnan vaihtajista johtuva taloudellinen rasite jakautuu tasapuolisesti eri hyvinvointialueille.

Hyvinvointialueiden johtajien mukaan lainsäädäntöä tulee muuttaa siten, että Niuvan ja Vanhan Vaasan sairaalan hoidon kustannukset voidaan aiemman lainsäädännön kaltaisesti laskuttaa siltä hyvinvointialueelta, jonka kunnassa potilas oli kirjoilla hoitojakson alkaessa.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että aluehallitus hyväksyy hyvinvointialueiden johtajien esityksen Sosiaali- ja terveysministeriölle toimenpiteisiin ryhtymiseksi sen varmistamiseksi, että edellä mainitun potilasryhmän kotikunnan vaihtajista johtuva taloudellinen rasite jakautuisi tasapuolisesti eri hyvinvointialueille.

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu